

JACQUELINE DE ROMILLY (1913-2010)

A) Βιογραφικά στοιχεία

Γεννήθηκε στη γαλλική πόλη Chartres. Εγκύκλιες σπουδές στα παρισινά Λύκεια Molière και Louis – le - Grand και πανεπιστημιακές στην École Normale Supérieure. Δίδαξε, αρχικά, ως υφηγήτρια (1936), σε γαλλικά Λύκεια. Στη συνέχεια, εκλέγεται λέκτορας (1949) και κατόπιν καθηγήτρια (1951) στη Φιλοσοφική Σχολή της Lille, και στην École Normale Supérieure (1953-1960), στην έδρα της Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας της Σορβόνης (1957-1973). Είναι η πρώτη γυναίκα που εκλέγεται στο Collège de France (1973-1984) και η πρώτη που γίνεται μέλος της Ακαδημίας Επιγραφών και Φιλολογίας (1975). Το 1989 είναι η δεύτερη γυναίκα που υποδέχεται στους κόλπους της η Γαλλική Ακαδημία.

Πολυάριθμες οι τιμητικές διακρίσεις στη Γαλλία και στην Ελλάδα: γαλλικό παράσημο του Τάγματος της Λεγεώνας της Τιμής, ελληνικό του Τάγματος του Φοίνικος, εκλογή ως μέλους της Ακαδημίας Αθηνών (1991), βραβείο του Ιδρύματος Ωνάση, επίτιμη δημότις των Αθηνών, επίτιμη διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, πρέσβειρα του Ελληνισμού από τη Βουλή των Ελλήνων κ.ά. Το 1995, με Π.Δ., πολιτογραφήθηκε Ελληνίδα.

Η ζωή της υπήρξε μια αδιάκοπη σειρά συγγραφής και διδασκαλίας. Κορυφαία ελληνίστρια αποτελεί μια εμβληματική φυσιογνωμία που ενσαρκώνει το ανθρωπιστικό ιδεώδες και την αγωνιστικότητα για την επιβίωση των κλασικών σπουδών.

B) Έργα μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα

1. *Thucydide et l'impérialisme athénien – la pensée de l'historien et la genèse de l'œuvre*, Les Belles Lettres, 1947 (Ο Θουκυδίδης και ο Αθηναϊκός ιμπεριαλισμός). Διδακτορική διατριβή, που τιμήθηκε με το βραβείο της Ενώσεως των Ελληνικών Σπουδών (Association des Études Grecques) καθώς και από την Académie des Inscriptions et Belles Lettres. Μτφρ. Λύντια Στεφάνου, Παπαδήμας, 2000.
2. *Histoire et raison chez Thucydide*, Les Belles Lettres, 1956. (Ιστορία και Λόγος στον Θουκυδίδη), μτφρ. Ελένη Ι. Κακριδή, Μ.Ι.Ε.Τ. Αθήνα, 1988.
3. *La crainte et l'angoisse dans le théâtre d'Eschyle*, Les Belles Lettres, 1958. (Ο φόβος και η αγωνία στο θέατρο του Αισχύλου), μτφρ. Σοφία Λουμάνη και Χρήστος Μαρσέλλος, Το Άστυ, 2001.
4. *L'évolution du pathétique, d'Eschyle à Euripide*, Les Belles Lettres, 1961. (Η εξέλιξη του πάθους, από τον Αισχύλο στον Ευριπίδη), μτφρ. Μπάμπη Αθανασίου και Κατερίνα Μηλιαρέση, Το Άστυ, 2001.
5. *La tragédie grecque* (P.U.F., collection "SUP", puis "Quadrige", 1970). (Η αρχαία ελληνική τραγωδία), μτφρ. Ελένη Δαμιανού-Χαραλαμποπούλου, Καρδαμίτσα, 1976, και σε δεύτερη έκδοση και νέα μετάφραση από τη Μίνα Καρδαμίτσα-Ψυχογιού, Ινστιτούτο του Βιβλίου, Α. Καρδαμίτσα, 1997.
6. *La loi dans la pensée grecque, des origines à Aristote*, Les Belles Lettres, 1971 (Ο νόμος στην ελληνική σκέψη, από τις απαρχές στον Αριστοτέλη), μτφρ. Μπ. Αθανασίου- Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1995.
7. *Problèmes de la démocratie grecque*, (Hermann) et Agora 1986. (Προβλήματα της αρχαίας ελληνικής δημοκρατίας), μτφρ. Νίκος Αγκαβανάκης, Καρδαμίτσα, 1992.
8. *La douceur dans la pensée grecque*, Les Belles Lettres, 1979. (Η ηπιότητα στην αρχαία ελληνική σκέψη), μτφρ. Κατερίνα Καλαντζοπούλου, Λιβάνης, 2007.

9. *Précis de la littérature grecque*, P.U.F., 1980 (*Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία*), μτφρ. Θεώνη Χριστοπούλου-Μικρογιαννάκη, Καρδαμίτσα, 1988.
10. *Perspectives actuelles sur l' épopée homérique ou comment la recherche peut renouveler la lecture des textes*. P.U.F., 1983 (*Σημερινές προοπτικές για το ομηρικό έπος ή πώς η έρευνα μπορεί να ανανεώσει την ανάγνωση των κειμένων*), μτφρ. Αναστάσιος Στέφος, Καρδαμίτσα, ²1992).
11. *"Patience mon cœur", l' essor de la psychologie dans la littérature grecque classique*, Les Belles Lettres, ²1991 ("*Βάστα καρδιά μου*" *τέτλαθι δή κραδίη*, υ18 - *Η ανάπτυξη της ψυχολογίας στα αρχαία ελληνικά γράμματα*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου – Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1992.
12. *Homère*, P.U.F. coll. "Que sais-je?" 1985. (*Όμηρος*), μτφρ. Φλώρα Βρανίκου, Δαίδαλος - Ι. Ζαχαρόπουλος, 1994.
13. *Les grands sophistes dans l' Athènes de Périclès*, Ed. de Fallois, 1988 (*Οι μεγάλοι σοφιστές στην Αθήνα του Περικλή*), μτφρ. Φάνης Ι. Κακριδής, Ινστιτούτο του Βιβλίου - Μ. Καρδαμίτσα, 1994.
14. *La modernité d' Euripide*, P.U.F. coll. Écrivains, 1986 (*Η νεωτερικότητα του Ευριπίδη*), μτφρ. Αγγελική Στασινοπούλου - Σκιαδά, Ινστιτούτο του Βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα, 1997.
15. *La Grèce antique à la découverte de la liberté*, Ed. de Fallois, 1989 (*Η Αρχαία Ελλάδα σε αναζήτηση της ελευθερίας*), μτφρ. Κατερίνα Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1992.
16. *La construction de la vérité chez Thucydide*, Ed. Julliard, 1990 (*Η οικοδόμηση της αλήθειας στον Θουκυδίδη*), μτφρ. Σταύρος Βλοντάκης, Παπαδήμας, 1994.
17. *Pourquoi la Grèce?* Ed. de Fallois, 1992 (*Γιατί η Ελλάδα;*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου – Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1994.
18. *Alcibiade ou les dangers de l' ambition*, Ed. de Fallois, 1995 (*Αλκιβιάδης ή οι κίνδυνοι της φιλοδοξίας*), μτφρ. Αθηνά -Μπάμπη Αθανασίου- Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1995.
19. *Tragédies grecques au fil des ans*, Les Belles Lettres, 1995. (*Η ελληνική τραγωδία στο πέρασμα του χρόνου*), μτφρ. Αθ. - Μπ. Αθανασίου - Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1996.
20. *Jeux de lumière sur l' Hellade*, Fata Morgana, 1996 (*Παιχνίδια φωτός στην Ελλάδα*), μτφρ. Κατ. Μηλιαρέση και Μπ. Αθανασίου, Το Άστυ, 1996.
21. *Hector*, Ed. de Fallois, 1997 (*Έκτωρ*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 1998.
22. *Rencontres avec la Grèce antique*, Ed. de Fallois, 1995 (*Συναντήσεις με την Αρχαία Ελλάδα*), μτφρ. Κατ. Μηλιαρέση και Μπ. Αθανασίου, Το Άστυ, 1997.
23. *Le temps dans la tragédie grecque*, Vrin, 1971, (*Ο χρόνος στην ελληνική τραγωδία*), μτφρ. Χρ. Μαρσέλλος και Σοφ. Λουμάνη, Το Άστυ, 2001.
24. *La Grèce antique contre la violence*, Ed. de Fallois, 2000 (*Η αρχαία Ελλάδα εναντίον της βίας*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου-Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 2001.
25. *L' élan démocratique dans l' Athènes ancienne*, ed. de Fallois, 2005. (*Η έξαρση της δημοκρατίας στην αρχαία Αθήνα*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 2006.
26. *Une certaine idée de la Grèce, Entretiens avec Alexandre Grandazzi*, Ed. de Fallois, 2003. (*Μία ορισμένη αίσθηση της Ελλάδας, συνομιλίες με τον Alexandre Grandazzi*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση, Graal/Το Άστυ, 2004.

27. Héros tragiques, héros lyriques, Fata Morgana 2000. (*Ηρώες τραγικοί-Ηρώες λυρικοί*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση, Το Άστυ, 2003.
28. *De la flûte à la lyre*. Fata Morgana, 2004. (*Από το φλάουτο (sic!) στην απολλώνια λύρα*), μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση, Graal/Το Άστυ, 2005.
29. *Le trésor des savoirs oubliés*, Ed. de Fallois, 1998 (*Ο θησαυρός των λησμονημένων γνώσεων*) μτφρ. Μπ. Αθανασίου και Κατ. Μηλιαρέση. Το Άστυ, 2000.
30. *Actualité de la démocratie athénienne, entretiens avec Fabrice Amedeo*, Bourin, 2002. (*Πόσο επίκαιρη είναι η αθηναϊκή δημοκρατία σήμερα; συνομιλίες με τον Fabrice Amedeo*), μτφρ. Ελένη Οικονόμου, Ερμής, 2009.
31. *Raconte l' "Orestie" d' Eschyle*, Bayard, 2006. (*Η αφήγηση της Ορέστειας του Αισχύλου*), μτφρ. Ανθή Ξενάκη, Ωκεανίδα, 2008.
32. *La grandeur de l'homme au siècle de Périclès*, Ed. de Fallois. (*Το ανθρώπινο μεγαλείο στον αιώνα του Περικλή*), μτφρ. Ανθή Ξενάκη, Ωκεανίδα 2010.
33. *Έπος και Δράμα*. Κείμενα της Jacqueline de Romilly και άλλων για την αρχαία ελληνική γραμματεία. Μετάφραση-Επιμέλεια. Αναστάσιος Αγγ. Στέφος. Εκδόσεις της Σχολής Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου, 1998.
34. *Dictionnaire de littérature grecque ancienne et moderne*, Quadrige/ puf, 2001. (*Λεξικό της ελληνικής λογοτεχνίας. Αρχαίας και Νέας*), μτφρ. Γ. Αραμπατζής – Ορ. Καραβάς – Ροδ. Παπαδομυελάκη – Κ. Περιστεράκη – Ξανθ. Τσελέντη, Δαίδαλος Ι. Ζαχαρόπουλος.
35. *Les roses de la solitude* Ed. de Fallois, 2006. (*Τα ρόδα της μοναξιάς*), μτφρ. Άννυ Σπυράκου, Συνάψεις, 2007.
36. *The rise and Fall of States according to Greek Authors*, University of Michigan Press, 1977. (*Άνοδος και πτώση των κρατών κατά τους Αρχαίους Έλληνες συγγραφείς*), μτφρ. Μίνα Καρδαμίτσα – Ψυχογιού, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα, 2007.
37. Jacqueline de Romilly - Jean-Pierre Vernant, *Pour l'amour du grec*, Bazard, 2000. (*Αγαπάμε τα Αρχαία Ελληνικά*), μτφρ. Αλέξανδρος Κόντος. Φιλολογική επιμέλεια: Αναστάσιος Στέφος, Ποταμός, 2001.
38. Jacqueline de Romilly-Monique Trédé, *Petites leçons sur le grec ancien*, Ed. Stock, 2008. (*Μαθήματα Ελληνικών*), μτφρ. Ανθή Ξενάκη, Ωκεανίδα, 2008.

Αναστάσιος Αγγ. Στέφος